

سوغات و صنایع دستی

شهر بیرجند در نزد ایرانیان و بسیاری از نقاط دنیا یادآور دو محصول عمده کشاورزی این منطقه یعنی زرشک و عناب است ؛ در کنار این دو نعمت خدادادی که خراسان جنوبی سهم عمده تولید آن ها در کشور را عهده دار است ، زعفران و سنجد نیز از اقلام شناخته شدهای هستند که توسط گردشگران به عنوان سوغات این شهرستان خریداری می شوند . علاوه بر آن بیرجند را می توان کانونی مهم در تولید محصولاتی دانست که امروزه به عنوان صنایع دستی تلقی می شوند. حصیر بافی، ترکه بافی، برک بافی، پلاس بافی، قالی بافی و تراش سنگ های قیمتی به عنوان محصولات شاخص صنایع دستی این شهرستان به شمار می روند.

غذاهای سنتی

بیرجند

برخلاف این روزها که می توان انواع مختلفی از غذاها را در نقاط مختلف یافت ؛ در قدیم تنوع غذاها وابستگی شدیدی به اقلیم و فرهنگ آن منطقه داشت. وجود قومیت ها ، اقلیم ها و فرهنگ های مختلف در میهن عزیزمان نیز موجب شده است تا هر خطه از این مرزو بوم تنوع غذایی به خصوصی را دارا باشد، بیرجند نیز به عنوان یکی از تاریخی ترین شهرهای ایران از این قاعده مستثنا نیست .

در این نوشتار سعی در معرفی غذاهای سنتی این خطه از کشورمان می کنیم.

کشک سالاری

یکی از غذاهای محلی این شهرستان کشک سالاری است که هر گز نباید تجربه طعم دلنشین آن را از دست داد . این غذا که ترکیبی از ماست ، زردچوبه ، سیاه دانه ، سیر، روغن ، زعفران ، گردو، فلفل سیاه ، دارچین ، پیاز، گوشت واب است به عنوان یکی از قدیمی ترین غذاها در این شهرستان به شمار می رود .

قروت بادمجان

غذایی سالم ، ساده ومنذی که طعم بی نظیر آن را نمی توان با کلمات وصف کرد. مواد تشکیل دهنده این غذا عبارتند از کشک(قروت بیرجندی)، گردو، پیازو روغن حیوانی (معروف به روغن زرد). هرچند این غذا را می توان در اکثر نقاط ایران یافت اما لذت چشیدن این غذای محبوب با طبع ویژه بیرجندی را نمی توان قابل مقایسه با دیگر مناطق دانست.

بلغور، پلو

روغن زیتون ، پیاز، فلفل ، گوجه فرنگی ، گوشت چرخ کرده ، بلغور وبرنج مواد تشکیل دهنده این غذای بسیار خوش طعم و ساده است که طبع آن بین ۲۵ تا ۳۰ دقیقه زمان می برد.

بلغور شیر

هرچند این غذا را می توان مختص خراسان جنوبی دانست اما پخت سریع و راحت و دارا بودن ارزش غذایی بالا ، این غذا را در تمام ایران به غذایی شناخته شده تبدیل کرده است. این غذا از ترکیب بلغور، شیر، روغن و ادویه تهیه می شود.

آش شلغم

کشت شلغم که از زمان های قدیم در این منطقه رواج داشته است ، موجب استفاده های متعددی از آن در سید غذایی مردمان این منطقه شده است؛ آش شلغم نیزیکی از این موارد است که با خواص دارویی و تغذیه ای فراوانش به یکی از محبوب ترین غذاهای این شهر در فصل زمستان تبدیل شده است . این غذای خوشمزه را از شلغم ، برنج ، پیاز، گوشت چرخ کرده ، لپه و ادویه جات مختلف تهیه می کنند.

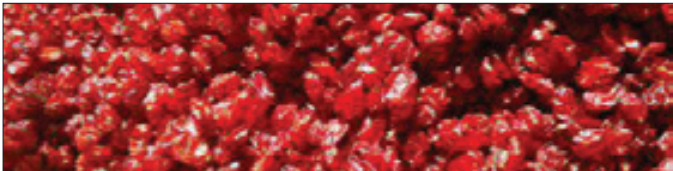
برگرفته از کتاب آشپزی ملل
مریم روزبهان

فرهنگ

قرارگیری در یک موقعیت منحصر به فرد، برخورداری از تاریخی کهن و وجود خاندان های بانفوذ درباری که از زمان صفویه تا سالیان اخیر در این منطقه ساکن بوده اند بیرجند را به شهری پیشرو در فرهنگ و توسعه تبدیل کرده است. ساخت سومین فرودگاه ایران در این شهر و شناخته شدن آن به عنوان اولین شهر در استفاده ازسیستم آب رسانی نوین می تواند شاخصی در توسعه یافتگی آن باشد ؛ همچنین وجود مدرسه شوکتیه را که به عنوان چهارمین مدرسه نوین به تقلید از دارالفنون در این شهر ساخته شده است می توان سرآغازی در توسعه غنای فرهنگی این شهر به شمار آورد.

استادان بی بدیلی چون پروفیسور محمد حسن گنجی (پدر علم جغرافیا و آب و هواشناسی ایران) ، پروفیسور معتمدنژاد (پدر علم ارتباطات ایران) و علامه فروزان که نامشان تا ابد برتارک علم و فرهنگ این سرزمین نقش بسته است از نمادهای توسعه علم و فرهنگ در این شهرستان هستند.

آشنایی با بیرجند، یکی از کهن‌ترین و زیباترین شهرهای ایران

سفر به سرزمین تاریخ و هنر

امیر حسین صلاحی
روزنامه‌نگار

از کهن ترین و زیباترین ترین شهرهای ایران می توان به شهرستان بیرجند مرکز خراسان جنوبی اشاره کرد که دیرینگی آن را باید در لا به لای صفحات تاریخ جست وجو کرد. وجود سنگ نگاره ها در مناطق مختلف این منطقه قدمت آن را به عنوان زیستگاهی بشری به پیش از تاریخ ایران باستان می رساند که گواهی بر تاریخ اساطیری این شهر است.اما برخی دیرینگی ساخت این شهر را به سام ، فرزند نریمان نسبت داده اند و عده ای دیگر بر این باورند که این خطه درقلمرو فریدون ، پادشاه بزرگ پیشدادیان بوده است. گروهی نیز تاریخ آن را به پادشاهی هخامنشیان منسوب دانستند و معتقدند توسط زرتشتیان یزدی و کرمان ساخته شده است و از آن به عنوان مکانی در مسیر شهرهای ماوراء النهر استفاده می کرده اند . نام قدیم این شهر، کهستان(به دلیل وجود کوه های فراوان) بوده است اما در وجه تسمیه نام کنونی همچون قدمت آن اختلاف آرای متعددی وجود دارد که از آن جمله می توان به شهر چاه ها(بئر=چاه و جند یا کند =شهر) و شهر توفان (بیر به معنای آذرخش و توفان در پارسی باستان و کند به معنای شهر) اشاره کرد.

■ از بناهای مشهور دوران قاجار و پادگاری از آن دوران که به فرمان شوکت الملک علم ساخته شده است شایان ذکر است این مجموعه در سال ۲۰۱۱ به عنوان میراث جهانی در یونسکو به ثبت رسیده است.

قصر بی بی عروس	وارگ حسن خان شبیانی
■ مجموعه ارگ کلاه فرنگی مجموعه‌ای بی‌نظیر از هنر ایرانی متعلق به دوران زندیه است که از آن به عنوان مرکز حکومت در آن دوران استفاده می‌شده است.	
باغ شوکت آباد	■ مجموعه ای بی نظیر با وسعتی معادل ۸هکتار که توسط امیر شوکت الملک ، در دوره زندیه ساخته شده است.

باغ بهارستان

■ باغ بهارستان(باغ زرشکی) از آثار تاریخی متعلق به دوره تیموریان و یکی از زیباترین باغ های بیرجند است که متأسفانه به علت بی توجهی و رسیدگی قسمت هایی از آن تخریب شده اند. در تاریخ ذکر شده است که کریم خان زند و همراهانش چند روزی در این قلعه اقامت داشته اند .

سفره خانه سنتی شمس العماره	مجتمع تفریحی آب و آتش
ارائه انواع غذاهای سنتی و مدرن ، بیرجند ، خیابان غفاری میدان ولعصر ، اکبریة مدیریت قدبا: ۰۹۱۵۱۶۱۱۷۷۹	تجربه ای دلنشین در فضای سرسبز و بانشاط ، ارائه بسته کامل پذیرایی (سرویس چای ، بستنی ، تنقلات و ...) مدیریت فیروزی: ۰۹۱۵۷۲۸۳۳۱
اقامتگاه بوم گردی خانه پدری	هتل تازه تاسیس سپهر بیرجند
روستای جهانی خراشاد ، بیرجند-کیلومتر ۲۳ جنب قنات مدیریت پورصدری: ۰۹۱۵۱۶۱۳۸۲۰	واقع در مرکز شهر ، در مجاورت بازار سنتی و بافت تاریخی شهر دارای استخر مدیریت آذر کار: ۰۹۱۵۱۶۱۳۸۸۴

دخل و خرج

شنبه ۵ بهمن ۱۳۹۸ - شماره ۵۰

شماره ۲۰۳۰۲ *خراسان*

گردشگری

(بیرجند)

درباره صنعت گردشگری

آغاز گردشگری از کی و کجا؟

امیر حسین صلاحی

همزمان با تحولات شگرف در عرصه فناوری، موج استقلال طلبی در کشورهای مستعمره نیز فزونی یافت.با به رسمیت شناخته شدن این کشورهای تازه مستقل شده از سوی دیگر کشورها موج جدیدی ازسفر های گردشگران خصوصا از کشورهای آفریقایی و آسیایی به راه افتاد.بسیاری از بومیان این کشورها که تا قبل از این بیشترین جابه جایی های شان از نوع مهاجرت برای اشتغال(برده داری نوین) به کشورهای استعمار گر خود داشتند با آزادی وپیشرفت نسبی پس از استقلال راهی مقاصد نو که در پی این تغییرات به وجود آمده بود شدند. هرچند که هنوز عمده سفرهای آنان برای آموزش و کارپود، مزیت دیگر این رهایی شناخته شدن آن ها به عنوان مکان هایی با جاذبه های بکربود که تا آن زمان به دلیل ممانعت از سفری که از سوی کشورهای استعمارگر برآنان اعمال شده بود ناشناخته بودند . برخی کشورهای آفریقایی ، کشورهای واقع در قاره آمریکا و برخی از کشورهای شرق و جنوب شرق آسیا از این دسته بودند که بعدها خود تبدیل به مقاصد برتر در صنعت گردشگری شدند.

در سال های میانی دهه هشتاد جهان شاهد جهشی بزرگ و یک باره گردشگری در پی تحولات سیاسی و اقتصادی از آن زمان بود و این بار نوبت به کشورهایی رسیده بود که از نعمت های خدادادی در این زمینه بهره مند بودند. تقاضای روزافزون نفت که در نتیجه صنعتی شدن کشورهای مختلف پیش آمده بود موجب شد تا جمعیت فراوانی از کارگران ومختصان از سراسر دنیا به کشورهای نفت خیز برای استخراج و انتقال آن سفر کنند.

افزایش شهرنشینی ، افزایش سرانه درآمد جمعیت بومی در نتیجه حصول درآمدهای نفتی، آشنایی با فرهنگ های مختلف دنیا که به دلیل حضور افراد خارجی در کشور های نفت خیز اتفاق افتاده بود و تاحدی تمایل ذاتی انسان به بازدید از مناطق جدید از مهم ترین عوامل انگیزه بخش برای سفر و رونق هر چه بیشتر صنعت گردشگری بودند. کشورهای جنوبی و غربی قاره آسیا و شمال آفریقا را می توان در زمره کشورهایی قلمداد کرد که در پی این تحولات مبادرت به سفرهای مختلفی برای تفریح ، بازدید، تحصیل وتجارت کردند که عمده مقاصدشان کشورهای اروپایی و آمریکایی بود.

اوایل قرن بیستم دنیا شاهد دگرگونی های عظیم در تحولات سیاسی و فناوری بود. برچیده شدن ایده های کمونیستی در کشورهای که اصطلاحا بلوک شرق نامیده می شدند وایجاد آزادی های مدنی و فردی درآن جوامع که با نام درهای باز نیز از آن ها یاد می شود باعث به وجود آمدن بازارهای گردشگری بزرگ و بسیار متنوعی در آن کشورها شد.با بروز این تحولات ، جمعیتی معادل یک چهارم کل جمعیت جهان و مساحتی در حدود یک پنجم از مساحت مناطق قابل زیست که تحت حاکمیت این کشورها بود به فرصتی بالقوه تبدیل و امکانات فراوانی اعم از جمعیت و جاذبه های مختلف را به صنعت گردشگری اهدا کرد.فناوری های نوین نیز نقش موثری در تاریخچه صنعت گردشگری ایفا کرده اند. پیدایش کامپیوتر و خدماتی را که در بستر این پدیده نو ظهور به بشریت ارائه شد نیز می توان سرآغازی بر خدمات مدرن به گردشگران دانست. این خدمات که به دو گونه به گردشگران ارائه می شود شامل معرفی مناطق و جاذبه های گردشگری ، کمک به انجام سفرهای راحت از طریق رزرواسیون خدمات سفر شامل حمل و نقل و اقامت و راهنمایی می شود.

توسعه اقتصادی شتابنده در کشورهای مختلف دنیا مانند مناطق شرقی و جنوب شرق آسیا با جمعیت انبوه قریب به یک پنجم جمعیت دنیا که درآن مناطق با فرهنگ های مختلف زندگی می کنند در کنار جاذبه های بدیع تاریخی و طبیعی شان به عنوان عواملی در به وجود آوردن تاریخچه گردشگری خصوصا در دوران مدرن تر آن به شمار می روند. مجموعه این دستاوردهای علمی، تاریخی و اقتصادی در کنار عزم دولت ها در توسعه صنعت گردشگری برای استفاده از منافع مادی حاصل از بازارهای گردشگری یا تلاش در جهت شناساندن فرهنگ و تمدن کشور خود باعث ایجاد فصل نوینی در تاریخچه صنعت گردشگری شده است .عصری که می توان از آن به دوره طلایی در تاریخ صنعت گردشگری یاد کرد.

آمارهای منتشرشده از سازمان جهانی گردشگری موید این نکته است که صنعت گردشگری و پدیده سفر به یک ضرورت برای بشر امروز تبدیل شده است که می تواند به دلایل متفاوتی به وقوع بپیوندد اما آن چه که می توان به عنوان خاتمه این تاریخچه بیان کرد این واقعیت است که گردشگری را می توان عملی به شمار آورد که به طور قابل ملاحظه ای با سطح فرهنگ ،اقتصاد و سیاست یک کشور مرتبط است و این موضوعی است که از دیرباز تا کنون وجود داشته و بسیار بدیهی می نماید که سیر کنونی صنعت گردشگری در نگاه آیندگان به شگفتی دوران سومریان و ماقبل آن در نگاه ما باشد واین مهم ترین ویژگی تاریخ است که انسان همواره در حال تغییر و روزآمد شدن است .

برگرفته از سایت پارس رویال توربسم
سید سعید قلیچی خیرآبادی